

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

АТРОЩЕНКО Т.О., БОРА З.М. Духовно-моральна культура майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: до сутності поняття.....	285
АТРОЩЕНКО Т.О., БУРИШИН О.І. Культура командної роботи менеджера дошкільної освіти: соціально-педагогічні проєкції.....	287
АТРОЩЕНКО Т.О., ДИНИС І.М. теоретичні аспекти проблеми розвитку лідерських якостей майбутнього вихователя ЗДО.....	289
БАРЧІ Б. В., КУПЕЦЬ І. Ю. Психологічні особливості запам'ятовування.....	290
БАРЧІ Б. В., МАХЛИНЕЦЬ С. І. До проблеми психологічних особливостей особистості.....	292
БАРЧІ Б. В., РОЗМАН А. М. Характеристика учбово-професійної діяльності старшокласника.....	295
БАРЧІЙ М.С., МУЧИЧКА К.В. Конфліктологічна компетентність майбутнього педагога.....	296
БАРЧІЙ М.С., ФАНТА Н.М. Психологічні особливості конфліктної поведінки підлітків.....	298
BEDEVELSKA M.V. Features of training of future primary school foreign language teachers to use learning situations.....	301
БОПКО І.З. Формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови.....	302
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., РИЖИКОВ А. В. Причини виникнення інформаційного стресу.....	304
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., ФАЛЬЧ А. Я. Особливості мотиваційної сфери старшокласників.....	306
ВОРОНОВА О.Ю., ЯМЧУК Т.Ю. Самовдосконалення майбутнього вихователя як передумова готовності до професійної діяльності.....	308
ВОРОНОВА О.Ю., ФУЛЕЙ А.Ю. Щодо проблеми етнічної свідомості у психології.....	310
ВОРОНОВА О.Ю., ПУШКАРОВИЧ О. О. Деякі особливості емоційного вигорання старшокласників.....	312
HARAPKO V. The importance of english language competence in an academic environment for PhD-students.....	314
ДІДИК Я., В., БАРЧІЙ М.С. Умови формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	316
ДЯДЧЕНКО О. В. Формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови.....	318
ЗІНЧЕНКО В.О. Realization of the varieties of non-verbal communication in modern english.....	320
КАЗІСТА Н. Use of educational internet resources in the process of formation of phonetic competence of future english teachers.....	322
КОЛОДНЯНСЬКА Д. The role of speaking activities in developing communicative competence.....	324
KONCHOVYCH K.T. Features of studying foreign languages in eu schools.....	326
КРАВЧЕНКО Т. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців з маркетингу у праці британських науковців.....	327
КСЕНОФОНТОВ С.С. Особистісне мотиваційно-усвідомлене сприйняття інтелігентності майбутніми фахівцями як педагогічна складова якісної освіти...	330
КУРИЛО О.Й., ГОЛЯНИЧ А.І. До проблеми формування естетичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі фахової підготовки.....	332
КУРИЛО О.Й., ЛЕНДЕЛ Н.В. Інноваційна компетентність майбутніх учителів початкових класів: сутність поняття.....	334

Така пізнавальна мотивація може поширюватись на усі предмети, на цикл певних предметів чи на окремих предмет. Вибірковість пізнавальних інтересів старших школярів часто пов'язана з життєвими планами, які сприяють формуванню учбових інтересів. Характерне взаємопроникнення широких соціальних і пізнавальних мотивів [3].

Особливості мотивації учбової діяльності старшокласників виявляються і в їхньому ставленні до шкільних оцінок. Старшокласники глибоко оцінюють ерудицію та глибокі знання, які виходять за межі шкільної програми, підручників.

Мотивами навчання старшокласники можуть виступати: інтерес до загальної позитивної успішності, який пов'язаний з бажанням успішно закінчити школу чи розширити свою обізнаність і виявляється в однаковому інтересі до всіх дисциплін, які викладаються в школі; поєднання загального інтересу з вибірковою інтересом до того чи іншого навчального предмета, що стосується обраної спеціальності або з яких доведеться скласти вступний іспит до вузу [2].

У старшому шкільному віці встановлюється тісний взаємозв'язок між професійними і учбовими інтересами. Вибір професії сприяє формуванню учбових інтересів, старші школярі починають цікавитися тими предметами, які їм потрібні у зв'язку з вибраною професією.

Література

1. Барчі Б. В. Професійне становлення особистості / Б. В. Барчі // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука" / гол.ред. Т.Д. Щербан, заст. гол. ред. J. Piwowarski, В.В. Гоблик. – Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2018. – №Вип. 24(1). – С.75-78.

2. Barchi Beata Вплив мотивації на успішну навчальну діяльність учня сучасної школи / Beata Barchi // Problemy nowoczesnej edukacji / pod red. E. Sadowskiej, M. Dasala. – Czestochowa, 2017. – Tom VII. – P.143-148.

3. Барчі Б. В. Кризи професійного становлення особистості / Б. В. Барчі // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія "Педагогіка та психологія" : збірник наукових праць / гол.ред. Г.В. Товканець. – Мукачево : МДУ, 2018. – Випуск 1(7). – С.258-260.

4. Вікова та педагогічна психологія: навч. Посіб. /О.В.Скрипченко., Л.В.Волинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.

5. Кон И. С. Психология юношеского возраста. – М., 1999

УДК 378.011.3-051:[316.485.6:005.336.2]

БАРЧІЙ М.С., МУЧИЧКА К.В.,
Мукачівський державний університет

КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Актуальність розвитку конфліктологічної компетентності фахівців педагогів обумовлюється високим рівнем конфліктогенності освітнього середовища. Наявність великої кількості об'єктивних протиріч у педагогічному

процесі робить конфлікти неминучим явищем, а конфліктологічну компетентність необхідною складовою професіоналізму педагога. компетентність

Однією зі складових професійно-педагогічної компетентності вчителя є конфліктологічна компетенція, що передбачає здатність учителя ефективно взаємодіяти в системах «людина-людина», «людина-колектив», досягати консенсусу, передбачати, запобігати та конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації, що виникають в освітньому процесі, на засадах гуманності, толерантності, відповідальності.

Конфліктологічна компетентність вимагає наявності не лише ґрунтовних конфліктологічних знань, а й конструктивного вирішення професійних конфліктологічних ситуацій, попередження конфліктів, вчасної діагностики. Сформована конфліктологічна компетентність є складовою професійної компетентності вчителя та визначається як інтегративна здатність використовувати спеціальні психологічні знання, уміння та навички поведіння у конфліктних ситуаціях та здатність до попередження цих ситуацій.

Поділяємо точку зору Л.М.Мухіної, що конфліктологічна компетентність складається з наступних компонентів: когнітивний, особистісний, емоційно-вольовий, регулятивно-поведінковий.

Когнітивний компонент конфліктологічної компетентності учителя є сукупністю психолого-педагогічних та конфліктологічних знань, які забезпечують теоретичну готовність педагога до антиконфліктної діяльності.

Особистісний компонент конфліктологічної компетентності учителя відображає його спрямованість на здійснення антиконфліктної діяльності. Даний компонент складається зі: світогляду, ціннісних орієнтацій особистості, її особистісних властивостей та якостей, життєвої позиції.

Емоційно-вольовий компонент конфліктологічної компетентності учителя поєднує у собі: здатність до розуміння власних емоційних станів та емоційних станів інших учасників взаємодії, а також відповідне на них реагування; педагогічний такт; потребу у самопізнання та саморозвитку; установки особистості.

Регулятивно-поведінковий компонент конфліктологічної компетентності учителя – це сукупність дій, спрямованих на управління конфліктами та їх попередження, мінливість поведінки у конфліктних ситуаціях [1].

Оскільки однією із важливих функцій вчителя початкової школи є організація безконфліктної продуктивної суб'єкт-суб'єктної взаємодії вчителя і учнів, вчителя й інших учителів, учителя й батьків, дітей між собою, то однією із необхідних складових частин професійної компетентності, яка передбачає таку взаємодію й можливість попередження та конструктивного вирішення конфліктних ситуацій, а також реалізацію індивідуальної особистісно орієнтованої навчально-виховної діяльності, є конфліктологічна компетентність.

Аналізуючи конфліктологічну компетентність учителя початкової школи, зосереджуємося на його особистісних якостях, зокрема його людяності, принциповості, об'єктивності та ін. У цьому контексті важливим, на нашу думку, є розвиток комунікативності особистості вчителя початкової школи. Особистісними якостями викладача є: рефлексія власної поведінки (аналіз діяльності, до початку конфлікту, під час його перебігу та аналіз поведінки у постконфліктній ситуації), емпатія (прояв розуміння та співчуття до свого опонента), емоційна гнучкість (здатність до швидкого відновлення емоційного стану у постконфліктній ситуації та контроль над проявом емоцій у конфліктній ситуації), педагогічний такт (дотримання норм поведінки викладача), креативність (пошук нових варіантів розв'язання конфліктних ситуацій, прояв творчості у конфлікті), саморозвиток (здатність до навчання, самовдосконалення, пізнання нового), самоаналіз (переосмислення власної поведінки та почуттів у конфлікті та постконфліктній ситуації), відкритість (ширий прояв почуттів та думок), етичність (відповідність до етичних та моральних норм суспільства), духовність (прояв високого рівня самоорганізації особистості). До професійних характеристик відносяться: теоретичні знання стосовно конфлікту, знання корпоративних правил, нормативних документів закладу освіти, знання новітніх методів організації навчальної діяльності; практичні уміння конструктивного вирішення конфліктних ситуацій, уміння організувати роботу групи; навички конструктивної бесіди та навички попередження конфліктних ситуацій[2].

Особливостями конфліктологічної компетентності майбутнього учителя виділено: гнучкість спілкування, розвинений емоційний інтелект, позитивна активна життєва позиція, комунікативна толерантність, ініціативність у переосмисленні попереднього досвіду та здатність до засвоєння нових знань, мотивація до досягнення конструктивних рішень.

Література

1. Мухіна Л. М. Механізми й засоби формування конфліктологічної компетентності майбутніх учителів // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. Вип. 1. Том 2. 2017. С. 92-97.
2. Катасанов О.М. Особливості конфліктологічної компетентності особистості та підходи до її формування / О.М. Катасанов // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – К. ; Ніжин : ПП Лисенко, 2017. – Т. ІХ., Вип. 10. – С. 88 – 94.

УДК 159.964.21-053.6

БАРЧІЙ М.С., ФАНТА Н.М.,
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Складна соціально-економічна та політична ситуація в країні створює умови для посилення негативних тенденцій у становленні особистості

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>